

Människors trygghet, politikens ansvar

Vänsterpartiets budget för
Växjö kommun 2023
Med plan för 2024 och 2025

För Vänsterpartiet är människors trygghet politikens ansvar

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund. Vi menar att politikens främsta uppgift är att skapa ett jämlikt samhälle. Budgeten är ett verktyg för att åstadkomma detta. En utbyggd och tillgänglig välfärd är grunden för att utjämna klyftor och ojämlikhet i samhället. En fullt finansierad välfärd innebär trygghet och möjlighet till delaktighet både för Växjö kommuns invånare och för kommunens anställda.

Det är och har varit en orolig tid. Rysslands invasion av Ukraina har chockat hela världen och det finns inga ord som räcker till för att beskriva den sorg som vi känner inför det besinningslösa våld som människor utsätts för. Innan vi i februari 2022 vaknade upp till beskedet om krig i Europa hade vi precis börjat se en avmattning av den pandemi som har påverkat oss alla. Enskilda har drabbats mycket hårt och sprickor i samhället har blivit tydliga. Att välfärden inte är så stark som den ska vara blev uppenbart. Hjältar i vård, skola, omsorg och serviceyrken har ställt om, anpassat sig och sett till att sjuka har fått vård, att bussen har gått och att skolan är en trygg plats för barn och unga. Men deras villkor är inte bra nog. Det behöver inte vara så.

Vänsterpartiet vill se en annan utveckling för Växjö kommun. Vi ska ta hand om våra medarbetare och medborgare. Deras behov ska alltid gå före vinstintressen och kortsiktiga besparingar. Vi vill se en jämlik kommun där det inte spelar någon roll vad du har för bostadsort, yrke, klasstillhörighet eller kön. Ett jämlikt samhälle där alla har tillgång till en fungerande infrastruktur men också nära till natur- och kulturupplevelser. Där landsbygdsskolan är lika attraktiv som den i staden och där även stadsbor har tillträde till gröna oaser och sommarlovsbad.

Klimatomställning måste ske omgående och alla politiska beslut behöver ta hänsyn till den akuta kris vi befinner oss i. Det är i huvudsak politikens, och inte individens, ansvar att skapa möjligheter för människor att välja enkla och billiga klimatsmarta alternativ. Över hela världen växer en ung klimatrörelse sig stark med högt ställda krav på politiken för en snabb och genomgripande omställning. Det är en rörelse som med rätta kräver systemförändringar.

Tillsammans bygger vi framtiden. Alla vi människor som lever våra liv här. Sverige är ett rikt och välorganiserat land där alla ska ha möjlighet att utveckla sina drömmar och förhoppningar, tillsammans och som individer. Vänsterpartiet gör skillnad och är garanten för vänsterpolitik.

Maria Garmer för Vänsterpartiets fullmäktige-grupp
Vänsterpartiet Växjö kommun

Fem år i sammandrag

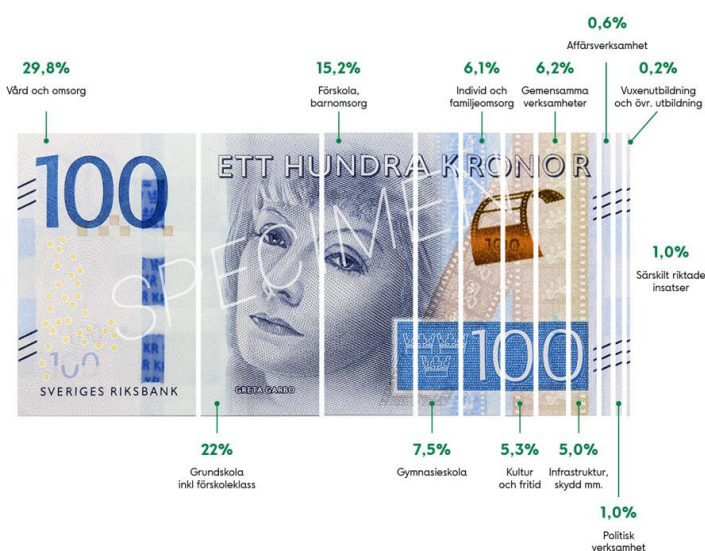
Kommunkoncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mnkr	422	249	113	424	285
Eget kapital, mnkr	5 183	4 760	6 096	5 983	5 559
Ansvarsförbindelse pensionsåtagande, mnkr	33	53	1 614	1 646	1 662
Investeringar, mnkr	1 033	1 089	1 374	1 159	1 574
Förändring av verksamhetens nettokostnader (inkl. avskr. och finansnetto), %	2	3	12	1	39
Nettokostnader (inkl. finansnetto) i % av skatteintäkter m.m., mnkr	92	95	98	90	93
Långfristig låneskuld, kr/invånare	89 604	87 907	73 854	67 780	69 931
Eget kapital (inkl. ansvarsförbindelse pensioner) kr/invånare	53 448	33 157	47 620	46 857	43 160
Soliditet, % (inkl. ansvarsförbindelse pensioner)	26,4	25,2	26,4	26,3	24,6
Antal tillsvidareanställda (kommunen, VKAB och Värends Räddningstjänst)	7 849	7 210	7 238	7 220	7 089
Antal invånare 31/12	95 995	94 859	94 129	92 567	91 060
Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mnkr	234	215	2	108	159
Verksamhetens resultat, mnkr	89	56	-202	-112	-123
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 449	1 409	1 421	1 706	1 578
Verksamhetens kostnader, mnkr	-6 782	-6 530	-6 511	-6 535	-6 135
Eget kapital, mnkr	2 111	1 877	3 225	3 223	3 115
Ansvarsförbindelse pensionsåtagande, mnkr	28	28	1 590	1 624	1 643
Nettoinvesteringar, mnkr	222	278	251	272	111
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	5 572	5 320	5 028	4 861	4 671
Förändring av skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning, exklusive jämförelsestörande poster, %	5	6	3	4	6
Förändring av verksamhetens nettokostnader (inkl. finansnetto), exklusive jämförelsestörande poster, %	4	1	5	8	6
Nettokostnader (inkl. finansnetto) i % av skatteintäkter m.m., exklusive jämförelsestörande poster	96	96	100	99	95
Soliditet, (inkl. ansvarsförbindelse pensioner), %	30	27,1	27,8	27,1	26,1
Skattesats, %	20,19	20,19	20,19	20,19	20,19

Vart gick skatten 2021?

Exemplet gäller en person som har en beskattningsbar inkomst på 30 000 kronor per månad. Per år är inkomsten 360 000 kronor och 20,19 procent skatt till Växjö kommun motsvarar 72 683 kronor.

	Netto kostnad, mnkr	Procent av skatten	Skatt, kronor
Politisk verksamhet	54	1,0	715
Infrastruktur, skydd mm	281	5,1	3 720
Kultur och fritid	290	5,3	3 841
Förskola, skolbarnomsorg	832	15,2	11 019
Grundskola inklusive förskoleklass	1 208	22,0	16 005
Gymnasieskola	410	7,5	5 436
Vuxenutbildning och övrig utbildning	9	0,2	126
Vård och omsorg	1 635	29,8	21 665
Individ och familjeomsorg	335	6,1	4 445
Särskilt riktade insatser	55	1,0	726
Affärsverksamhet	32	0,6	427
Gemensamma aktiviteter	344	6,2	4 558
Summa	5 485	100,0	72 683

Med särskilt riktade insatser avses flyktingmottagande och arbetsmarknadsinsatser. Med gemensamma verksamheter avses i huvudsak gemensamma lokaler och administrativa stödfunktioner, såsom ekonomi, personal, IT, kansli etc.

Befolkningsutveckling

Pandemin fick kommunens befolkningstillväxt att bromsa in

Den 20 januari 2017 passerade Sveriges befolkning 10 miljoner invånare. Sedan dess har befolkningen fortsatt att öka och mot slutet av 2021 utgjorde folkmängden i riket 10 452 326 personer, en ökning med cirka 73 031 personer eller 0,7 procent. Befolkningen ökade i 19 av landets 21 regioner där Blekinge och Västernorrlands län stod för de negativa siffrorna. Under 2021 steg invånarantalet i Kronobergs län med 0,53 procent. (+ 1 077 personer).

Under det gångna året har Coronapandemin och de restriktioner som följt i dess spår fortsatt att hålla tillbaka befolkningstillväxten för många regioner i Sverige. Sett ur ett nationellt perspektiv minskade tillväxttakten under 2021 med 37 procent jämfört med de fem senaste åren innan pandemin.

Motsvarande siffra för Kronoberg var hela 56,4 procent. Även för Växjö kommun, som har haft en jämn och hög befolkningstillväxt under den senaste 10-årsperioden, är befolkningsökningen något mer försiktig jämfört med tidigare även om den ökade något under pandemins andra år. I slutet av 2021 låg folkmängden i kommunen på 95 995 invånare, en ökning med 1 136 personer eller 1,2 procent jämfört året innan. Det innebär en inbromsning av kommunens befolkningstillväxttakt med nästan 21 procent jämfört med de fem senaste åren innan pandemin. 2021 års kommunsiffra innebär ändå att Växjö stod för nästan 90 procent av den positiva befolkningsförändringen i Kronobergs län.

I Växjö kommun, liksom på riksnivå, har den senaste tidens invandring stått för en stor del av befolkningsökningen. Under 2019 låg kommunens totala flyttnetto på 1 143 personer, där flyttnettot från utlandet utgjorde 716 personer. Samtidigt fortsatte nettoutflyttningen till övriga Sverige att visa negativa siffror (-103 personer). Under 2020 och 2021 ändrades mycket av detta på grund av de restriktioner som Coronapandemin medförde. 2021 låg nettoinflyttningen till Växjö kommun på 643 personer vilket är en inbromsning med nästan 45 procent jämfört med genomsnittet för de senaste tre åren innan pandemin. Det är framför allt utrikes flyttnettot som har minskat jämfört med åren innan pandemin. Immigrationen visade dock på något starkare siffror vid slutet av 2021 jämfört med 2020. Vid en ytterligare uppdelning av flyttströmmarna under 2021 visar det sig också att nettoinflyttningen mot övriga Sverige redovisade positiva siffror för första gången på 12 år (+24 personer) samtidigt som flyttnettot från det egna länet till Växjö kommun fortsatte att visa på positiva siffror även detta år (Kronobergs län, + 251 personer).

Under 2021 föddes totalt 1 177 barn i kommunen, vilket är en minskning med 2,5 procent jämfört med året innan men en ökning med 4,9 procent jämfört med ett genomsnitt för de senaste fem åren. Antalet dödsfall minskade också under 2021 jämfört med pandemins första år och landade på totalt 764 st. Det är dock en ökning av dödstalen med 4,8 procent jämfört med de senaste 5 åren. Sammantaget betyder detta att födelsenettot (födda minus döda) i kommunen ökade försiktigt och la sig på en relativt stark siffra strax över 400 personer (+413 personer). Under de senaste 10 åren har födelsenettot bidragit med cirka 395 personer i snitt till befolkningen i Växjö kommun.

Befolkningstillväxt är en vanligt förekommande indikator på en regions attraktivitet. Växjö kommun har haft en mycket god och oavbruten befolkningsökning sedan 1968, då kommunen hade 56 004 invånare. Sett till de senaste 10 åren har befolkningen i Växjö kommun ökat med i genomsnitt 1,4 procent per år. Om vi jämför befolkningsökningen under 2021 (+ 1,2 procent) med pandemins första år så ökade tillväxttakten med drygt 50 procent. Den höga andels siffran förklaras dock av att vi startar jämförelsen från en relativt låg nivå. Jämför vi i stället 2021 års befolkningsökning med åren innan pandemin måste vi gå ända tillbaka till 2013 för att hitta en lägre relativ tillväxtsiffra. Trots en något försiktigare befolkningstillväxt under de senaste två åren ligger Växjö kvar som den tjugoförsta största kommunen i riket sett till folkmängd. Kommunens relativt goda tillväxt kan tillskrivas flera olika faktorer som bland annat ålderssammansättning, höga invandringstal, nyföretagande, universitetsort, sysselsättningstillväxt, låg sårbarhet inom näringslivet, och hälsa mm. En stark befolkningstillväxt

innebär dock även utmaningar för bland annat kommunens bostadsförsörjning, skolplanering och integrationsarbete.

Vid en jämförelse av kommunens befolkningsstruktur med riket ser vi att Växjö har procentuellt fler i åldersgrupperna 0-15 år och 16-24 år och färre i åldersgrupperna 25-64 år och över 65 år. I åldersgruppen yngre vuxna (16-24 år) sker en tydlig inflyttning till Växjö för att utbilda sig på universitetet. Många flyttar sedan också från Växjö efter avslutade studier. Normalt sett ger en hög andel i åldrarna mellan 20-64 en lättare försörjningsbörda för kommunen. Detta kan dock vara missvisande i universitetsstäder i och med den stora inflyttningen av universitetsstudenter.

Prognos befolkningsförändring

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
<i>Folkmängd</i>	97 311	98 672	99 994	101 193	102 193	103 075	103 917	104 778	105 596	106 373
<i>Födda</i>	1 161	1 195	1 213	1 223	1 229	1 230	1 230	1 231	1 233	1 236
<i>Döda</i>	783	793	802	812	822	833	843	855	865	876
<i>Födelsenetto</i>	378	402	411	411	407	397	387	376	368	360
<i>Inflyttande</i>	5 820	5 926	6 030	5 987	5 913	5 846	5 846	5 846	5 846	5 846
<i>Utflyttande</i>	4 883	4 968	5 119	5 198	5 321	5 361	5 391	5 361	5 396	5 428
<i>Flyttningsnetto</i>	937	958	911	789	592	485	455	485	450	418
<i>Folkökning</i>	1 315	1 360	1 322	1 200	999	882	842	861	818	778

Hållbara Växjö 2030

Växjö kommuns hållbarhetsprogram Hållbara Växjö 2030 – Ansvar, nytänkande och resultat utgör det gemensamma strategiska fundamentet och ramverket för den långsiktiga styrningen av Växjö kommunkoncern. Hållbara Växjö tar sin utgångspunkt i FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för en hållbar framtid och innehåller fem målbilder och nio utmaningar. Arbete är en del att nå visionen att Växjö är en fantastisk plats att bo leva och verkar för våra invånare, företag och besökare nu och i framtiden.

Kommuner och regioner har en avgörande roll och ett stort ansvar för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Det är därför av stor vikt att integrera hållbar utveckling i ordinarie styrning och ledning. Vägledande principer, gemensamma värderingar och målbilder ger förutsättningar för att kommunens hållbarhetsarbete blir effektivt och verkningsfullt.

Framtagandet av Hållbara Växjö 2030 har byggt på breda, öppna och riktade dialoger med invånare, medarbetare, civilsamhälle och akademi. En hållbar utveckling är allas ansvar att tänka nytt och visa resultat och det är i kraften av många som vi vänder trender. Detta börjar med förståelse och kunskap genom samtal och dialog.

Uppföljning och analys av programmet kommer ske i årsredovisning och i djupare trendanalyser år 2022, 2026 och 2030. År 2021 var första året med drygt 50 nya indikatorer och nyckeltal integrerade i budgeten för att ytterligare stärka uppföljningen kopplat till målbilderna och den globala agendan.

Växjö ska vara en förebild för det hållbara samhället. Våra utsläpp minskar samtidigt som ekonomin växer; utanförskapet pressas tillbaka och jämställdheten förbättras när nyanlända kvinnor går till jobbet; fler har råd med klimatsmarta val när lön ersätter bidrag; att tillvarata olikheter får såväl människor som ekonomin att växa; klimatavtrycket blir lättare när företag ser att energieffektiva investeringar och innovationer lönar sig. Växjö ska visa att växande ekonomi, sjunkande utsläpp och god sammanhållning hänger ihop. Hållbarhetsarbetet ska stärka alla tre dimensioner: ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Växjös invånare har stor kunskap om det hållbara samhället och tar ett eget ansvar genom förändrade levnadsmönster så att omställningen får verklig kraft. Tillsammans arbetar vi för en hållbar framtid.

Vi ska arbeta beslutsamt för att minimera vår miljöpåverkan och göra vår värld grönare. När världsledare prioriterar ner globala klimatåtaganden får det lokala ledarskapet stiga fram. Ledartröjan bärs av Växjö och många andra kommuner runt om i världen i flera internationella samarbeten. Klimatpåverkan måste begränsas för att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling. Genom att minska kommunens ekologiska fotavtryck tar vi ansvar för att vi inte lever över jordens tillgångar.

Finanspolitisk inriktning

Pandemi och krig i Europa har medfört både ekonomisk och social oro. Det är svårt att överblicka konsekvenserna av de prövningar som detta medför. Den mest grundläggande tryggheten lokalt är att kommunens invånare erbjuds en stark och fungerade välfärd, oavsett var i kommunen man bor. God service skapar inte bara stabilitet, utan är avgörande för att kommunen ska vara en attraktiv plats att arbeta och bo på. Satsningar som leder till bra villkor för våra invånare och medarbetare, samt skola och omsorg med hög kvalitet, genererar ekonomiska och sociala vinster på såväl kort som lång sikt.

Kommunens ekonomi påverkas av konjunkturer. Därför behöver vi ha ett relevant överskott i goda tider för att kunna möta svårare tider utan att tvingas till nedskärningar i verksamheter eller hastiga och stora förändringar av skatten. De överskott som kommunen gjort de senaste åren och som nu uppgår till 2,1 miljarder, medför att behovet av höga överskottsmål de närmsta åren är synnerligen begränsat. Därför föreslås att överskottsmålet sänks till 0,5 procent för att en större del av intäkterna ska kunna nyttjas i verksamheterna och komma invånarna till del. Sänkningen av överskottsmålet är inte sådant att det påverkar målet att trygga kommunens långsiktiga ekonomi.

Överskottsmålet sänks huvudsakligen för att frigöra medel som ska användas till att säkerställa att skolan når sina mål och kan hantera de betydande utmaningar, gällande såväl resultat som arbetsmiljö, som den står inför. Förutsättningarna för kommunens olika skolor skiljer sig åt och resultaten är tydligt kopplade till socioekonomi och bostadsort. Skolan och förskolans personal behöver därför ett kraftigt riktat stöd, för att på ett hållbart sätt kunna möta alla elevers behov och leva upp till läroplaner och andra styrdokument. Skolan har trots signaler om att resurstillskotten varit otillräckliga, varit underfinansierad under en längre tid. En särskild satsning på skolan är nödvändig för att nå höjda skolresultat och för att åstadkomma en förbättrad arbetsmiljö för elever och personal. Otillräckliga resurstillskott till skolan riskerar att få negativa ekonomiska och sociala konsekvenser för kommunen, därför krävs att nödvändiga resurser sätts in för en återstart av alla de verksamheter som fått stå tillbaka.

En långsiktig och hållbar budgethantering förutsätter fokus på starka kärnverksamheter och att det långsiktigt planeras för en utökad intäktsram som täcker behoven. Det behöver göras en grundlig översyn av den totala kostnadsbilden och vad som kan förstärkas på intäktssidan. För att i framtiden kunna använda delar av det egna kapitalet ska en resultatutjämningsreserv och riktlinjer för en sådan inrättas av fullmäktige.

Finanspolitiken ska inte bara vara ekonomiskt hållbar, den ska även främja miljömässig hållbarhet. Samverkan mellan miljö- och ekonomistyrningen ska utvecklas ytterligare och Växjö kommun ska driva på för en kraftfull klimatomställning och för ökad hållbarhet genom höjd ambitionsnivå och aktiva val. Växjö kommunkoncern ska sträva efter att teckna gröna lån i samband med investeringar och upplåning av kapital.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att upprätthålla en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. En stark välfärd är grunden för detta. God ekonomisk hushållning innehåller ett finansiellt mål, för att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning ska det vara uppfyllt. För att på kort- och lång sikt kunna möta budgetutmaningarna behöver Växjö kommun över tid ha en sund och stabil resultatnivå. Många år av starka ekonomiska resultat har inneburit att pengar har avsatts till detta.

Mål

Ett samhälle med väl finansierad och stark välfärd skapar förutsättningar för högre skatteintäkter samt minskade kostnader för sociala problem och ohälsa.

1. Överskottsmål

Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en halv procent av summan av skatteintäkter och utjämning.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Inrätta en resultatutjämningsreserv	Inom ny tilldelad ram	Kommunstyrelsen
Gröna lån ska tecknas vid investeringar	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och bolag
Inrätta en social investeringsfond	Avsättning av eget kapital	Kommunstyrelsen

Personalpolitisk inriktning

Växjö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som ser till att personalen har god arbetsmiljö och möjlighet att påverka sin arbetssituation, medarbetarna ska känna att de har makt och inflytande. Kommunen ska vara ett föredöme för andra arbetsgivare. De anställda är kommunens främsta resurs, andelen nöjda medarbetare ska öka och långtidssjukfrånvaron minska. Orsaker till personalrörlighet eller hög sjukfrånvaro ska vara kända och hanteras kortsiktigt och långsiktigt

I Vänsterpartiets Växjö kommun får välfärdspersonalen betalt i pengar, inte applåder. Tillitsbaserad styrning och ledning av verksamheterna ger bättre förutsättningar för medarbetarna och leder till bättre hushållning med resurser. En förtroendefull samverkan mellan medarbetare och fackliga organisationer ska prioriteras av chefer och ledning. De fackliga organisationernas synpunkter ska tas till vara i större utsträckning och dialogen med dem fördjupas.

Arbetsbelastningen får aldrig vara så hög att den utgör ett arbetsmiljöproblem. Delade turer ska avskaffas utan att medföra ökad helgtjänstgöring och tillsvidareanställning på heltid ska vara norm. När fler medarbetare arbetar heltid, kan rekryteringsbehoven minska, jämställdheten öka och attraktiviteten för Växjö kommun som arbetsgivare stärkas. Kommunens medarbetare ska kunna ha en hälsosam balans mellan arbete och fritid och arbetet med att ställa om till ett hållbart arbetsliv ska påbörjas. Därför ska ett försök med sex timmars arbetsdag testas och utvärderas på en enhet inom arbete och välfärd.

Samhällets mångfald ska synas bland kommunens anställda. Arbetet med kompetensutveckling och fortbildning stärker kvaliteten i våra verksamheter och är avgörande för attraktiviteten som arbetsgivare. Samarbetet med Linnéuniversitetet ska stärkas för att kunna behålla nyutbildad personal i kommunen, inte minst inom välfärdsyrken. Nya personalpolitiska insatser och förmåner som är intressanta för medarbetarna ska kontinuerligt tas fram. Tillgång till arbetskläder ska utökas i verksamheter som har det behovet och medarbetare inom omsorgen ska erbjudas arbetsskor.

Det är viktigt att ta tillvara kompetens och erfarenheter, både hos befintliga medarbetare och vid nyrekrytering. Kommunen ska som arbetsgivare tillvarata den digitalisering som skett under pandemin och fortsätta att utveckla digitala och flexibla arbetssätt för ökad kvalitet och effektivitet. Validering av kunskaper och kompetensutveckling för medarbetare ska genomföras. Medarbetare inom omsorgen som är hjälpta av språkutveckling i svenska ska erbjudas detta under arbetstid. Rekryteringen av personal är extra svår till tjänster utanför Växjö stad och ett landsbygdsperspektiv behöver arbetas fram för rekrytering till framförallt omsorg och skola på de mindre orterna.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Vid behov ska medarbetare erbjudas språkutveckling på arbetstid	0,8 mkr	Omsorgsnämnden
Erbjud vårdpersonal inom omsorgen arbetsskor	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd
Tillsvidareanställning på heltid ska vara norm	Inom ny tilldelad ram	Kommunstyrelsen
Delade turer ska avskaffas	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser
Erbjud timanställda och vikarier inom bristyrken tillsvidareanställning	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Växjö kommun säkrar kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor	a) Andel anställda som arbetar ofrivillig deltid
2. Medarbetare i Växjö kommun har tillgång till en god fortbildning och kompetensutveckling	a) Fortbildning, timmar
3. Växjö kommun har friska medarbetare	a) Andelen med tidsbegränsad anställning b) Heltidsanställda månadsavlönade kommun, andel c) Andel delade turer d) Sjukfrånvaron, andel av den tillgängliga ordinarie arbetstiden % e) Andel anställda som nyttjar friskvårdbidrag

Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad

Det är en mänsklig rättighet att ha ett arbete att gå till där man har sin ekonomi tryggad. Arbete är ett sätt att känna delaktighet, förebygga isolering och skapa identitet. Det saknas arbetskraft i välfärden, samtidigt som det är svårt för en del att etablera sig på arbetsmarknaden. Växjö kommuns arbetsmarknadspolitik måste än mer fokusera på matchning och utbildning, för att öka jämställdheten krävs särskilda insatser för att få in utrikesfödda kvinnor i arbetslivet.

Fler personer som står utanför arbetsmarknaden på grund av en funktionsnedsättning eller funktionsvariation behöver komma i arbete och därmed stärka sin självständighet. Insatser för att personer med normbrytande funktionalitet ska få tillgång till arbete, praktik eller studier ska ha hög prioritet.

I ett jämlikt samhälle finns trygghet för alla, både ekonomiskt och när vi drabbas av sociala problem. Socialtjänsten har en mycket viktig roll, dels i att förebygga att problem uppstår men också som ett ekonomiskt skydds nät. Den utarmade a-kassan och sjukförsäkringen har lett till att fler tvingas leva på ekonomiskt bistånd och att ekonomiskt bistånd inte längre är det tillfälliga stöd som det var tänkt att vara. Det problemet löser vi inte genom att bestraffa och kontrollera de som tvingas leva på ekonomiskt bistånd utan genom en bra arbetsmarknadspolitik och ett högkvalitativt socialt arbete.

Sysselsättning för sysselsättningens skull ska undvikas, arbetsmarknadsinsatser måste vara meningsfulla och ge människor bättre förutsättningar att få arbete, självförsörjning och makt över sina egna liv. Arbetsmarknadsinsatser ska ses som en integrerad del av kommunens arbetsgivarpolitik och att insatserna ska leda till arbete inom de egna verksamheterna ska prioriteras.

Ett välmående näringsliv är nödvändigt för att skapa fler jobb och är tillsammans med utbildning avgörande för att fler människor får ett arbete. Kommunen ska främja utvecklingen av kreativa näringar och miljöteknikföretag, fokus bör ligga på digitalisering och hållbarhet. Särskild fokus ska läggas på landsbygdens företag för att stötta utvecklingen av hållbara näringar inom skogsbruk, livsmedelproduktion och lokal besöksnäring. Företagens förtroende för Växjö kommun behöver stärkas och den nedåtgående trenden gällande företagsklimatet ska brytas.

Utbildning är avgörande för att nå full sysselsättning, därför ska Växjö kommun aktivt arbeta med uppdragsutbildningar, yrkeshögskola och annan typ av vuxenutbildning. Vuxenutbildningen ska stödja det livslånga lärandet med fokus på att utjämna livsvillkor. Dess uppgift ska vara att ge människor en andra chans i livet och möta omställning på arbetsmarknaden genom att anpassa undervisningen efter individens behov. Kommunen ska arbeta mot att åter starta vuxenutbildning i egen regi. Kvaliteten i Svenska för invandrare (SFI) ska höjas och socialtjänstens bedömningar vara mer flexibla för att möjliggöra kombination av SFI med annan utbildning eller arbete.

En förutsättning för god kompetensförsörjning och minskad arbetslöshet är en stark och nära samverkan med Linnéuniversitetet. Därför ska samarbetet stärkas och inkludera såväl näringsliv som andra organisationer och myndigheter.

Sociala företag är betydelsefulla aktörer för att personer som en längre tid varit utan arbete ska få en ingång till arbetslivet. Växjö kommun ska ligga i framkant när det gäller stöd till socialt entreprenörskap. Långsiktiga och stabila partnerskap mellan sociala företag, föreningar och Växjö kommun gör att fler personer långt från arbetsmarknaden kan komma i anställning. De sociala företagens andel av upphandlingsvolymen ska öka.

Offentlig upphandling och offentliga inköp ska användas strategiskt för att nå de globala målen i Agenda 2030 om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Huvudregeln ska vara att samma regler, krav och mål som gäller för kommunalt driven verksamhet även ska gälla vid upphandling. Krav kan handla om allt från arbetsrättsliga villkor och meddelarfrihet som anti-diskrimineringskrav och klimat- och miljömål till sociala krav som arbete och praktik för långtidsarbetslösa, feriejobb samt arbete och anpassning av arbetsplatser för personer med funktionsnedsättning. Kontinuerlig uppföljning av hur de företag Växjö kommun upphandlar ska genomföras. Växjö kommun visar tydligt att vi förväntar oss att företagen vi upphandlar har kollektivavtal.

Arbetet med att upptäcka arbetsmarknadskriminalitet ska skärpas, exempelvis genom stickprovskontroller där det finns indikationer om svart arbetskraft.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Inför sommarjobbgaranti för ungdomar från årskurs 9 till det år de påbörjar årskurs 3 i gymnasiet	Inom ny tilldelad ram	Nämnden för arbete och välfärd
Vid upphandling ska sociala krav ställas på att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden	Inom ny tilldelad ram	Kommunstyrelsen
Utveckla arbetet med delade upphandlingar för att även mindre företag ska kunna delta	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser
Säkerställ dialoger med brukarorganisationer och fackliga organisationer inför ställningstagande till upphandling av välfärdsverksamheter	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser
Utveckla innovativa och cirkulära affärsmodeller	0,7 mkr, inom ny tilldelad ram	Science park, kommunstyrelsen
Förstärkta arbetsmarknadsinsatser	Ny tilldelad ram	Nämnden för arbete och välfärd

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Fler ska komma i arbete eller sysselsättning för ökad delaktighet	a) Andel som studerar 20 - 24 år b) Andel förvärvsarbetande 20 - 64 år c) Andel förvärvsarbetande 20 - 24 år d) Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd % e) Kursdeltagare i gymnasialvuxenutbildning som vid årets slut slutförts kurs, andel %
Fler jobb och växande företag bygger Växjö starkt	a) Företagsklimat enligt öppna jämförelser, totalt NKI b) Nettoökning antalet arbetstillfällen i Växjö stad c) Nettoökning antalet arbetstillfällen utanför Växjö stad d) Andel förvärvsarbetande vistelsetid 4 - 9 år i Sverige
Vägen till jobb och etablering ska vara kort	a) Andel som varken studerar eller arbetare 20 - 24 år b) Elever på SFI som klarar högsta kurs på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel % c) Avvikelser från förväntat värde, förvärvsarbetande, skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20 - 65 år, andel %

Utbilda för ett livslångt lärande

Med kunskap och utbildning får var och en makt att påverka sitt eget liv. Förskolan och skolan ska se till att varje barn får utvecklas efter sina egna förutsättningar och att det finns lämpligt stöd för att nå sin fulla potential. Den kompensatoriska skolan rustar våra barn och ungdomar för hela livet, en fullgjord gymnasieutbildning är den enskilt bästa försäkringen mot utanförskap, därför måste kraftfulla resurser tillföras skolan.

Ett barns skolgång börjar redan i förskolan och alla barn har rätt till en trygg och lugn förskolemiljö där de kan utvecklas på sitt sätt och i sin takt. Mindre barngrupper, fler utbildade pedagoger och god personalkontinuitet ger barn större möjligheter att bli sedda och få stöd i både lärande och lek. Förskollärlärd undervisning på samtliga avdelningar ska säkerställas och personalen i förskolan ska ha tillräckligt med planerings- och reflektionstid. Ekonomiska resurser behöver tillföras förskolan för att säkerställa att verksamheten är kvalitativ, likvärdig och erbjuder en god arbetsmiljö för barn och personal. Omsorg ska erbjudas på kvällar, nätter och helger; omfattningen av dessa behov ska utredas för att vi ska kunna möta efterfrågan.

Vänsterpartiet vill avskaffa marknadsskolan. Barns rätt till utbildning får inte äventyras. Varje år är det nya elever som skickas igenom systemet utan tillräckliga kunskaper. För varenda en av dem är det en förlorad livschans. Det räcker inte att åtgärda systemfelen med den privatiserade skolan. Skolan måste också tillföras mer resurser, det är bara så vi kan skapa en skola som möter barn utifrån deras olikheter och skiftande behov. De senaste årtiondena har pengarna till skolan minskat. Det krävs satsningar inte bara på undervisning utan också på elevhälsa, specialpedagoger, fritidsverksamhet och socialt stöd.

Vänsterpartiet vill avskaffa det aktiva skolvalet. Införandet av ett stort antal fristående skolor har bidragit till att elever med olika bakgrund i allt mindre utsträckning möts i en gemensam skola. Valmöjligheterna för de som bor på landsbygden är mycket begränsade eftersom det inte erbjuds skolskjuts. Vänsterpartiet vill istället stärka de kommunala landsbygdsskolorna. Det finns utmaningar i att rekrytera och bibehålla lärare, Växjö kommun måste stärka arbetet och erbjuda förmåner och möjlighet till flerlärarskap för att säkerställa att det finns en likvärdig tillgång till personal såväl i staden som på landsbygden. Ökad samverkan med Linnéuniversitetet är ett måste för att behålla nyutexaminerade lärare i kommunen.

En väl utbyggd elevhälsa där varje barn och elev har likvärdig tillgång till elevhälsans professioner är en prioriterad satsning i en tid då vi ser att barn och ungas psykiska ohälsa ökar. Elevhälsan är underfinansierad, vid en nationell jämförelse återfinns Växjö kommun i den absoluta botten när man tittar på hur stor summa som läggs per elev. I Vänsterpartiets budget ges resurstillskott för att elevhälsan bättre ska kunna möta eleverna utifrån deras önskemål och behov. Elevhälsans lokaler ska vara lättillgängliga och möjlighet att kontakta elevhälsan digitalt för snabb kontakt och tidsbokning ska utvecklas. Elevhälsan ska i samverkan med socialtjänst och *En väg in* prioritera åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga. Det förebyggande arbetet med skolsociologer ska fortsätta och utvecklas.

Allt för många elever avviker från skolan. Orsakerna till varför elever stannar hemma är både individuella och strukturella. Barn och unga från familjer med svåra livssituationer riskerar att få högre skolfrånvaro och behöver tillsammans med sina familjer hitta vägar tillbaka till skolan. Det görs bäst genom en resursstark skola och socialtjänst som kan fokusera på individuella lösningar. Det behövs en strategi för individuell och snabb återskolning.

Vänsterpartiet vill öka den del av utbildningsnämndens budget som omfördelas utifrån socioekonomi, vilket frigör resurser till de skolorna med störst behov. Med en resursfördelning på 6 % (förskola), 10 % (grundskola) och 4 % (gymnasium) kan vi satsa på de skolor och elever i störst behov av extra stöd. Detta tillsammans med en ökad budgetram för utbildningsnämnden gör att vi kan påbörja arbetet med att vända utvecklingen och återigen skapa en jämlik skola. Den ökade ramen gör att skolledare får mer handlingsutrymme att aktivt arbeta med de specialpedagogiska insatser som krävs för att varje elev, klass och skola ska lyckas med sitt uppdrag.

Många skollokaler, inte minst på landsbygden, är i behov av renovering, ombyggnad och i vissa fall behöver en ny skola byggas, då nuvarande lokaler har överskridit sin tekniska livslängd. Med en långsiktigt stark finansiering kan vi öka takten och förbättra arbetsmiljön för vår personal, våra barn och elever. Vänsterpartiet vill skyndsamt sätta igång de lokalprojekt som är närmast på tur. Kommunala grundskolor ska byggas eller utökas när nya områden planeras eller i områden där det uppstår brist på skolplatser.

Att barn och elever har tillgång till en aktiv fritid är viktigt, tillgången ska vara likvärdig i hela kommunen och vara lättillgänglig. Därför satsar vi på halverade avgifter till kulturskolan, avgiftsfri sommarsimskola för alla åldrar samt ökade öppettider på samtliga kommunens fritidsgårdar med en extra dag i veckan.

Fritidshem ska vara en naturlig del av det pedagogiska uppdraget i hela Växjö kommun, fortbildning av personal och skolläring ska prioriteras för att skapa en fritidshemsverksamhet som är likvärdig och håller hög pedagogisk kvalitet. Fritidshems personalgrupper och lokaler måste matcha antalet barn och unga i verksamheterna.

Skolorna ska säkerställa att modersmålsundervisning finns tillgänglig för alla elever som är berättigade till denna. Måltidspersonal och andra relevanta grupper ska fortsatt utbildas i ekologisk och vegetarisk kost för att kunna möta elevernas önskemål och öka nöjdheten.

Grundsärskolan och gymnasiesärskolan är skolformer som både behöver vara inkluderade och skilda från övriga grundskolan och gymnasiet. För ökad förståelse och respekt för människors olikheter behöver man mötas i sin vardag, därför är det viktigt att de olika skolformerna integreras när så är möjligt. Samtidigt har grundsärskolans och gymnasiesärskolans målgrupper ofta behov av särskilt anpassade lokaler och personal med särskild kompetens.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Halvera kursavgifterna till kulturskolan och öka tillgängligheten i hela kommunen	1,5 mkr	Utbildningsnämnden
Utveckla fritidsgårdsverksamheten och utöka öppettiderna med en extra dag per vecka i hela kommunen	1 mkr	Utbildningsnämnden
Erbjud avgiftsfri sommarsimskola för alla åldrar.	0,5 mkr	Utbildningsnämnden
Förstärkning av elevhälsan	8 mkr	Utbildningsnämnden
Intensifiera arbetet med renovering och nybyggnation av skollokaler	Inom ny tilldelad ram	Utbildningsnämnden, Vöfab
Förskole- och skolbibliotek ska utvecklas och verksamheten vara jämlik i hela kommunen.	2 mkr	Utbildningsnämnden
Arbeta aktivt för att motverka skolsegregationen och höjda meritvärden på utsatta skolor	Inom ny tilldelad ram	Utbildningsnämnden
Stärk arbetet med att NPF-säkra skolmiljöerna för att möta elever med NPF-problematik.	Inom ny tilldelad ram	Utbildningsnämnden

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Fler barn och elever ska utmanas och stimuleras i sitt lärande samt nå kunskapsmålen	a) Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan b) Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun andel % c) Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel %
2. Alla elever ska oavsett bakgrund ska kunna utvecklas till sin fulla potential.	a) Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) b) Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)
3. En jämlik och likvärdig skola där alla barn och unga får den hjälp de behöver	a) Elever i åk 9 – avvikelsen från modellberäknat värde (SALSA) för 19 andelen elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen b) Elever i åk 9 – avvikelsen från modellberäknat värde (SALSA) för genomsnittligt meritvärde c) Andel nyinvandrade elever som är behöriga till yrkesprogram
4. Barn och elever ska ha en god fysisk och psykisk hälsa	a) Kostnad elevhälsa i kommunal gymnasieskola, kr/elev b) Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev

Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd

Möjligheten att bo bra till en rimlig kostnad har spelat en viktig roll i att bygga ett jämlikt samhälle. Bostaden är en speciell plats för oss människor och i bostaden utspelar sig en stor del av en människas liv. I dag är det brist på billiga hyresrätter, efter år av övertro på marknaden och utförsäljningar finns det stora problem på bostadsmarknaden. I en hållbar kommun finns det bostäder för alla. Ungdomar som vill flytta hemifrån, barnfamiljer, ensamstående eller äldre som behöver ett nytt boende ska inte behöva lägga en allt för stor del av inkomsten på hyra. Växjö kommuns bostadsbolag ska därför utmana för att få ner hyrorna vid nyproduktion. Krav på hyresnivåer ska ställas vid markanvisning och man ska pröva att arbeta med alternativa kalkyler och hyresrabatter.

Allmännyttans bostäder ska hålla en god standard, men hyresgäster ska inte behöva lämna sina hem på grund av hyresökningar. Vid renoveringar ska dialog föras med hyresgästerna och man ska öka deras delaktighet i bostadsbolagets utveckling. Bostäder med rimliga hyror ska värnas och inga utförsäljningar av allmännyttan ska ske. Det ska finnas tillgång till hyresrätter i alla kommunens större orter. Villatomter i såväl Växjö som i de mindre tätorterna möjliggör för boende i hela kommunen. En fortsatt kartläggning och marknadsföring av ödehus kan bidra till spännande och attraktiva boendemiljöer på landsbygden. Bygg- och boemenskaper ska uppmuntras i Växjö kommun.

Kommunen ska verka för att minska segregationen och utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa. Boendesegregation ska brytas genom att attraktiviteten ökar i bostadsområdena. Barn och ungas möjligheter till lek och rörelse ska få plats i planering av staden och tätorterna. Utemiljön på förskolegårdar, skolgårdar och skolvägar ska inventeras för att säkerställa att alla barn har tillgång till likvärdiga och trygga lekmiljöer.

Det ska vara lätt att bo i hela kommunen. Allt fler av de fordon som rullar på vägarna kommer inom kort att vara batteridrivna. Oberoende av var man bor eller arbetar ska det finnas möjlighet att ladda sin bil, därför behöver vi öka takten i utbyggnaden av laddinfrastrukturen i hela kommunen. Laddinfrastruktur ska utvecklas i samband med nyproduktion och mot befintliga flerfamiljshus. Fortsatt utbyggnad av fibernätverk ska prioriteras på landsbygden. Allt fler efterfrågar cykelvägar för arbetspendling, elcykeln gör det möjligt att cykla längre sträckor så länge cykelvägnätet tillåter det. Att välja cykeln ska vara enkelt, därför ska takten i utbyggnaden av cykelvägnätet höjas. Gång- och cykeltrafikanter ska prioriteras vid både investeringar och underhåll av vägnätet och kollektivtrafiken ska ges företräde i stadstrafiken. Arbetet med att planera för fler pendlarparkeringar ska påbörjas. Belysning kring gång- och cykelvägar samt parker ska utformas på ett sätt som främjar trygghet och säkerhet i hela kommunen. En jämställd och tillgänglig stadsplanering är viktig för att alla ska ha tillträde till de offentliga rummen.

Vatten och övrig fysisk miljö ska utvecklas på ett sätt som är klimatsmart, hållbart och tar hänsyn till biologisk mångfald och naturvärden. Vi ska värna strandskyddet och allas tillgång till naturupplevelser. Intresset för närproducerad mat växer och en hög självförsörjningsgrad ger större motståndskraft i kriser. Därför ska fler ges möjlighet att odla och utrymme för detta ska planeras i utvecklingen av kommunen. När staden växer behöver vi fortsatt se till att det finns grönområden och platser för rekreation nära hemmet för alla kommuninvånare. Strövområden, naturreservat, badplatser och aktivitetsytor ska finnas lätt tillgängliga för alla invånare. Gröna korridorer är viktiga för att upprätthålla livsviktiga ekosystemtjänster. Övergången till en koncernövergripande grönyteskötsel ska påbörjas för att få en mer hållbar användning av maskiner och transporter samt för att säkerställa en genomgående hög kvalitet av våra gemensamma gröna ytor.

Genom att energieffektivisera och installera solpaneler på befintliga fastigheter kan staden både ta stora kliv framåt i klimatomställningen samt minska energiberoendet. Växjö kommun ska arbeta för att vara i Sverigetoppen vad det gäller installerad solem effekt. I dialog med privata byggherrar ska installation av solceller uppmuntras och förespråkas. Ett förslag på en solvärmeanläggning där överskottet som inte används i den aktuella fastigheten säljs ut på fjärrvärmenätet ska tas fram. I de fall en befintlig byggnad eventuellt behöver rivras ska en hållbarhetsanalys göras för att säkerställa att

ett det inte är mer klimatbelastande att riva och bygga nytt istället för att renovera och bygga till. SSAM ges uppdraget att utreda hållbara modeller för återbruk. Kommunens bolag ska arbeta aktivt med styrning av effekttuttag för att skapa incitament för hållbar energianvändning.

Ett klimatnödläge bör utlysas för Växjö kommun och hållbarhetsprogrammet kompletteras med en tydlig åtgärdsplan. Växjö kommun ska fortsätta arbetet för att bli en fossilfri kommun och ambitionsnivån ska höjas med mål för att bli en klimatpositiv kommun. För att göra en grön omstart och omställning behöver kommunen arbeta tillsammans med akademien för att utforma en så verkningsfull politik som möjligt. Ett klimatråd med forskare från relevanta områden inom akademien ska initieras, med syftet att bidra med det senaste kunskapsläget samt att löpande analysera kommunens klimat- och hållbarhetsarbete. För att dämpa konsekvenserna av klimatkrisen måste inte bara de fossila koldioxidutsläppen upphöra, de historiska utsläppen måste även fångas in och tas bort från atmosfären. VEAB ska fortsatt söka samarbeten för sitt arbete med koldioxidinfångning och verka för att minska utsläppen samt motverka upprätthållande av klimatskadlig förbränning.

När skattepengar läggs på infrastruktur är det satsningar på en klimatanpassad samhällsomställning som ska prioriteras. Ett fortsatt ägande i Småland Airport går emot målsättningen med minskade utsläpp. Klimatet kräver en omställning till fossilfrihet i alla samhällssektorer och kommunen ska utreda och planera för hur man på ett skyndsamt och ansvarsfullt sätt kan avveckla sitt ägande i Småland Airport. Alla former av eventuella kommande driftbidrag ska vara villkorade och riktade till krisberedskap.

Kommunen ska beakta effekter av ett förändrat klimat såsom skyfall och värmeböljor i planeringen av investeringar och byggnationer. I exploateringsavtal med byggaktörer ska det ställas krav på åtgärder som främjar stadsgrönka och biologisk mångfald, såsom gröna tak och väggar. Park- och naturmark samt naturreservat ska värnas när kommunen växer. Växjö kommun ska fortsätta restaureringen av kommunens sjöar samt aktivt arbeta för att fasa ut användandet av hälsofarliga och klimatskadliga ämnen.

Grundtryggheten förstärks med en stark skola och socialtjänst, samt en samhällsplanering med offentliga mötesplatser och trygga rum. Det ska finnas tillgång till samlingslokaler och service i hela kommunen. Medborgarkontorens arbete är en viktig för att öka kommunens kontakt med invånarna. Ungdomsråd är ett sätt att öka ungdomars delaktighet och för in deras frågor och perspektiv i lokalpolitiken, därför ska ett sådant inrättas som komplement till ungdomsenkäten. I och runt tätorterna på landsbygden ska nya och kreativa arbetssätt tas fram för att öka delaktigheten och nyttja den värdefulla resurs som våra ungdomar utgör för det lokala trygghetsarbetet. Det ställs högre krav på säkerhetsarbetet och satsningar ska göras för höjd cybersäkerhet och tjänsteperson i beredskap.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Utveckla gröna miljöer för förskola och skola	1 mkr	Tekniska nämnden
Höj tempot i utbyggnaden av cykelvägnätet	Inom ny tilldelad ram	Tekniska nämnden
Genomföra åtgärder för att långsiktigt pressa kostnader och bidra till lägre hyror	Inom ny tilldelad ram	Vidingehem, VKAB, tekniska nämnden, kommunstyrelsen
Bygga ut laddinfrastrukturen i hela kommunen	Inom ny tilldelad ram	VEAB, Tekniska nämnden, Vidingehem
Skapa fler pendelparkeringar	Inom ny tilldelad ram	Tekniska nämnden
SOC (Security Operations Center), Tjänsteperson i beredskap och kontinuitetsplanering	2,7 mkr	Kommunstyrelsen
Samma miljökrav som kommunen har på sina egna verksamheter ska ställas vid upphandling	Inom ny tilldelad ram	Kommunstyrelsen

Ökad fysisk trygghet och trivsel i bostadsområden och utemiljöer	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser
Inrätta ett klimatråd med forskare från relevanta forskningsområden för ökad kunskap i hållbarhetsfrågor	Inom ny tilldelad ram ram	Kommunstyrelsen
Utveckling av hållbarhetsarbetet	1 mkr	Kommunstyrelsen

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering	a) Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%) b) Nöjd Medborgar-Index - Gång- och cykelvägar c) Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än 0,5 hektar (%) d) Andel av kommunal nybyggnation som är träbaserad (%) e) Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv f) Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton g) Andel av hushåll och verksamheter som sorterar sitt matavfall (%)
2. Fler bostäder och minskad segregation	a) Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv. b) Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv. c) FOKUS Här är det bäst att leva, plats i ranking d) Delmos/SCB:s Ojämlighetsindex e) Genomsnittlig hyra i allmännyttan, kr/kvm
3. Ökad trygghet i hela kommunen	a) Nöjd Region-Index - Trygghet b) Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst, mediantid i minuter c) Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) d) Andelen invånare som upplever att de utsätts för diskriminering e) Konkret känsla av otrygghet
4. Ökad energieffektivitet	a) Energianvändning per invånare, MWh/inv b) Slutanvändning energi inom offentlig verksamhet inom det geografiska området, MWh/inv
5. Ökad förnyelsebar energiproduktion	a) Elproduktion totalt inom det geografiska området, MWh b) Fjärrvärmeproduktion totalt inom det geografiska området, MWh c) Elproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)

Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

Att välfärden fungerar är en förutsättning för människors frihet. En stark välfärd som finansieras gemensamt är ett fundament i ett jämlikt samhälle. Det omfördelar mellan olika faser i livet, utjämnar livsvillkor och bidrar till samhällelig och ekonomisk utveckling.

Alla människor har lika värde och alla människor har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället. I Växjö kommun ska alla barn, unga och personer med funktionsnedsättning garanteras det stöd de har rätt till. Arbetet med att stödja vuxna med beroendeproblematik och/eller psykisk ohälsa ska stärkas, med särskilt fokus på att uppmärksamma kvinnors ohälsa. Kommunen ska bidra till ett humant och välkomnande mottagande av nyanlända.

Barnrättigheter och barnperspektivet ska genomsyra all kommunal verksamhet. Ett nära samarbete med civilsamhället och relevanta professioner vid universitetet ska stärka det sociala arbetet. Socialtjänsten ska nära samarbeta med skolan, Resurscentrum heder, polis och andra myndigheter för att utveckla arbetssätt, minska administration och öka kunskapspridning. Resurscentrum heder ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

För att stävja kriminaliteten och stärka människors trygghet krävs en politisk vilja att minska klyftorna. Brottlighet och gängkriminalitet ska bekämpas på ett effektivt sätt med hjälp av lagstiftning som bygger på rättsstatens grundläggande rättsliga principer. Lokalt skapar fältverksamheten trygghet bland unga, verksamheten ska stärkas och de mobila teamen utvecklas för närvaro i fler kommunaldelar. Nattvandring med vuxennärvaro på kvällar och helger ska fortsatt utvecklas tillsammans med civilsamhället för ökat deltagande i fler delar av kommunen. Arbete med avhoppverksamhet anpassad för Växjö kommun med utgångspunkt i exempelvis strategin *Sluta skjut* ska påbörjas.

När man blir äldre ska man mötas med trygghet, omsorg och värdighet. Kontinuitet, rätt kompetens och att omsorgens medarbetare ges både tillit, utrymme och tid för att utföra sitt arbete är grunden för en omsorg av hög kvalitet. Minutstyrningen i hemtjänsten ska bort. Kontinuitet inom hemtjänsten skapar trygghet för de i behov av omsorg och arbetet med att minska antalet personal som varje omsorgstagare möter ska fortsätta. Ökad grundbemanning och ekonomiska resurser till omsorgen ger utrymme för att skapa frihet att bestämma över vardagen och vilka insatser som passar den enskilde. Det förutsätter att pengarna går till just omsorg och inget annat.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) ska sluta tillämpas i kommunen. De som behöver omsorg ska ha rätt till insatser som motsvarar deras behov, riktlinjerna för rätt till särskilt boende behöver utredas för att säkerställa att det uppfylls. Tillsammans med civilsamhället och kulturlivet kan utbudet av aktiviteter för äldre öka. Måltiderna är centrala för en god omsorg och ska lagas från grunden och så nära servering som möjligt. Trygghetsbostäder och gemenskapsboenden ska utvecklas i hela kommunen och bli ett alternativ mellan boende hemma och boende på särskilt boende.

Fria enkla hjälpmedel är en billig förebyggande åtgärd och ska återinföras. Terapihundar ska komma fler till del och verksamheten ska dimensioneras efter behov. Omsorgen ska säkerställa kompetens kring särskilt sårbara grupper, exempelvis personer med funktionsnedsättningar, äldre, hbtqi-personer, personer med beroendeproblematik, personer med utländsk bakgrund och personer som lever i en hederskontext.

Såväl äldreomsorgen som LSS-verksamheten står inför förändringar. Det kräver förändrad och fördjupad kompetens. Fler av omsorgens medarbetare ska ges möjlighet till vidareutbildning. Kommunala insatser som ges med stöd av Lagen om Stöd och Service (LSS) är en rättighet och helt avgörande för att barn och vuxna med funktionsnedsättning ska kunna leva ett fritt liv. För att Växjö ska vara en hållbar kommun där alla kan delta på lika villkor, ska vi erbjuda en meningsfull

syssetsättning och satsa på daglig verksamhet. De som deltar i daglig verksamhet ska få en sommarbonus som motsvarar dagersättning under sina semesterveckor.

Växjö kommun ska stärka arbetet med tidiga insatser bland annat med *Barnens bästa galler* och arbetet med att utöka antalet familjecentraler på fler platser ska intensifieras. Anhörigstöd till familjer med barn och unga med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) ska utvecklas, med syftet att stödja och vägleda i kontakten med kommunen, regionen eller andra myndigheter.

Socialtjänsten ska ha förutsättningar att erbjuda insatser av hög kvalitet och rätten till bistånd ska värnas. De mest ekonomiskt utsatta barnen finns bland dem som har föräldrar som tvingas söka försörjningsstöd. När försörjningsstöd beviljas ska barnets bästa alltid vara avgörande.

Alla har rätt till ett skyddsnet som fångar upp oss när sjukdom eller arbetslöshet gör att vi faller. Samarbetet med civilsamhället ska utökas för att förlänga perioden under höst och vinter då härbärgesplatser är öppna. Arbeta med att utreda boendemodellen *Bostad först* ska påbörjas för att ge människor i hemlöshet en möjlighet till permanent boende i egen lägenhet. Personer med missbruks- och beroendeproblematik har rätt till vård och stöd. Missbruk drabbar både enskilda och närstående, därför är även anhörigstödet viktigt.

Våld i nära relationer är en av de yttersta konsekvenserna av vårt patriarkala samhälle. Alla kommunens förvaltningar måste därför ha kunskap om denna fråga för att kunna agera förebyggande och uppmärksamma när någon blir utsatt. Samarbetet och det ekonomiska stödet till kvinnojourer ska vara långsiktigt och utgå ifrån behov.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Utöka verksamheten med natthärbärge	2 mkr	Nämnden för arbete och välfärd
Avskaffa LOV inom särskilda boenden	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden
Kontinuiteten ska vara max 10 personal per 14 dagar i hemtjänst/hemvård	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden
Stärka samverkan mot arbetslöshet och utsatthet	1,5 mkr	Nämnden för arbete och välfärd
Brottsförebyggande trygghetsarbete och avhopparverksamhet	2 mkr	Kommunstyrelsen, nämnden för arbete och välfärd
De som deltar i daglig verksamhet ska få sommarbonus motsvarande dagersättning under sina lediga sommarveckor	0,4 mkr	Omsorgsnämnden
Inför barnbokslut	Inom ny tilldelad ram	Berörda nämnder och styrelser
Trygghetsskapande åtgärder genom satsning på fältarbete och mobila team i hela kommunen	Inom ny tilldelad ram	Utbildningsnämnden, nämnden för arbete och välfärd
Kompetensutveckling för personal inom LSS	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden

Uppdrag att se över arbetsmetoder för att öka omsorgstagares och personals inflytande	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden
Öka grundbemanningen inom omsorgen	Inom ny tilldelad ram	Omsorgsnämnden
Avgiftsfria enkla hjälpmedel	0,5 mkr	Omsorgsnämnden

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Alla Växjöbor ska ha tillgång till en trygg och god välfärd med stöd, vård och omsorg efter behov	a) Andel som upplever måltiden som en trevlig stund b) Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel % c) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel % d) Brukarbedömning LSS. helhet, andel
2. Fattigdom och social utsatthet ska bekämpas	a) Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % b) Ej återaktualiserade biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % c) Ej återaktualiserade barn 0 - 12 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel % d) Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning e) Andel barn i ekonomiskt utsatta familjer

Möjliggöra en aktiv fritid

Att erbjuda alla kommuninvånare möjligheter till en aktiv fritid är en viktig del av välfärden och något som skapar mening och sammanhang samtidigt som det är hälsofrämjande. Särskilt fokus ska läggas på barn och unga, därför satsas extra resurser på att utveckla flera verksamheter som riktar sig till denna målgrupp.

Avgifterna till kulturskolan halveras för att fler ska kunna ta del av kursutbudet, detta är en satsning för jämlikhet och tillgänglighet. Kulturskolan har sedan länge växt ur sina lokaler och bedriver undervisning på en rad adresser. En utredning behövs för att se över de aktuella behoven och hitta en varaktig lokallösning. Kulturskolans verksamhet i de mindre orterna ska fortsätta utvecklas för att skapa ett likvärdigt och tillgängligt utbud oavsett var i kommunen du bor.

Utökade öppettider på kommunens fritidsgårdar ökar jämlikheten när fler kan ta del av verksamheten. Inte minst på landsbygden, där fritidsutbudet för ungdomar är begränsat, är det viktigt att erbjuda trygga och tillåtande miljöer. Ungas organisering ska uppmuntras och mötesplatser ska utformas utifrån ungas egna önskemål, inte minst för flickor och hbtqi-personer. Med avgiftsfri sommarskola för alla åldrar ges bättre förutsättningar för barn och unga att lära sig simma vilket möjliggör säkra bad i våra sjöar på sommaren och i vår simhall året om.

Kulturlivet ska ta plats i en växande kommun och tillgång till kultur och möjligheten för eget skapande ska vara god. Kulturen ska vara lättillgänglig för de grupper som idag inte tar så stor plats i kulturlivet. Kulturbranschen har drabbats mycket hårt av pandemin och behöver stöd på både lång och kort sikt. Biblioteken är centrala mötesplatser och kommunen behöver satsa på biblioteken samt värna deras huvudupdrag.

Samverkan med regionala kulturinstitutioner är en viktig del i hur vi erbjuder kommuninvånare ett rikt kulturliv. I samarbete med övriga ägare ska arbetet med en lösning för Regionteaterns lokaler fortsätta. En kommun med höga ambitioner kring besöksnäring, kulturliv och livskvalitet för sina invånare ska värna konsthallen och säkra dess fortlevnad och utveckling. Kulturinstitutioner ska arbeta uppsökande och alla kommunens barn och unga ska få möjlighet att ta del av ett rikt kulturutbud.

Ringsbergsområdet är en del av staden med stor potential vars utveckling ska prioriteras. Med vilja och en hög ambitionsnivå finns alla möjligheter att skapa en mötesplats för kultur, konst och hållbarhet. Kulturen ska utgöra en tydlig del av stadsutvecklingen och ska ingå tidigt i planprocessen. Renoveringar och underhåll av byggnader ska genomföras med hänsyn till platsens kulturhistoria.

Diskussionen om en ny simhall har pågått under hela innevarande mandatperiod, en lösning behöver tas fram och byggstart tidsbestämmas för att så snart det är möjligt ha en modern, ändamålsenlig och tillgänglig simhall i Växjö kommun. Den gamla simhallen ska behandlas med varsamhet utifrån sitt arkitektoniska värde och särart.

Växjö kommun ska utvecklas som en friluftskommun med ett starkt folkhälsoarbete. Planering av spontan- eller näridrottsplatser och bostadsnära spår och leder ska finnas med från början när nya områden byggs. Allt fler söker sig till kommunens naturområden. Möjligheter till ett aktivt friluftsliv ska underlättas genom ökad tillgänglighet.

Antalet föreningsaktiva barn och unga har minskat under pandemin. Ansträngningar ska göras för att få tillbaka ledare och ungdomar till föreningslivet och idrotten. Föreningslivet i Växjö kommun ska stimuleras och föreningsstödet stärkas med syfte att öka jämlikheten. Kommunen ska arbeta aktivt för ett jämställt idrottsliv. Växjö kommun ska värna lekfullhet och bredd när nya barn och unga bjuds in att delta i det lokala föreningslivet. Arbeta med att stärka föreningslivet i socioekonomiskt utsatta områden ska prioriteras.

För att möjliggöra en aktiv fritid för alla barn och ungdomar, ska kommunen i egen regi eller samverkan med till exempel idrottsföreningar, förverkliga en fritidsbank där kommuninvånare

kostnadsfritt kan låna idrotts- och friluftsutrustning. Ridsporten är den näst största ungdomsidrotten i Sverige och 90 % av utövarna är tjejer. Ridklubbarna är en viktig plats för många av kommunens barn och unga. För att säkerställa att klubbarna kan slutföra sina satsningar samt hålla hög nivå och god djurvälstånd behöver ridsporten fortsatt prioriteras och stöttas.

Uppdrag 2023	Finansiering	Ansvarig
Utred kulturskolans lokalbehov i centrala Växjö	Inom ny tilldelad ram	Utbildningsnämnden
Förstärk arbetet med kommunens filialbibliotek med särskilt fokus på barn och unga	1 mkr	Kultur- och fritidsnämnden
Utveckla friluftsliv och mötesplatser i hela kommunen	1,5 mkr	Tekniska nämnden
Omstart efter pandemin	1 mkr	Kultur- och fritidsnämnden
Utveckla Evedalsområdet	1 mkr	Kultur- och fritidsnämnden
Ökad trivsel och trygghet på Arenastaden	0,5 mkr	Tekniska nämnden
Inrätta en fritidsbank	Inom ny tilldelad ram	Kultur- och fritidsnämnden
Öka föreningsbidraget med fokus på jämställdhet	Inom ny tilldelad ram	Kultur- och fritidsnämnden

Utvärdering

Mål	Nyckeltal
1. Ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets	a) Nöjd Region-Index - Fritidsaktiviteter b) Nöjd Medborgar-Index - Kultur c) Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%) d) Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%) e) Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motions-anläggningar, andel (%)
2. Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper	a) Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år
3. Ett engagerat civilsamhälle och starkare föreningsliv	a) Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år b) Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)

Ekonomisk redogörelse

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster

Växjö kommuns verksamhet finansieras till största del av skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag. Dessa poster bildar budgetposten gemensam finansiering.

Budgetposten kommunövergripande poster utgörs av centralt budgeterade kostnader för pensioner och avtalsenlig lönekostnadsökning samt finansnetto och internränta. Bidrag till kommunalförbundet Värends räddningstjänst ingår i denna budgetpost.

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster miljoner kronor	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Skatteintäkter	4 319	4 460	4 736	4 934	5 145
Inkomstutjämning	927	958	1 096	1 154	1 212
Kostnadsutjämning	-186	-200	-210	-216	-236
Regleringsbidrag	282	222	152	155	127
LSS-utjämning	55	54	56	56	57
Fastighetsavgift	176	179	197	197	197
Generellt statsbidrag välfärd	0	0	0	0	0
Generella statsbidrag, tillfälliga tillskott	0	0	0	0	0
Summa skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	5 573	5 673	6 027	6 280	6 502
Pensioner netto (inkl finanskostnad och löneskatt) 1)	-118	-51	-94	-42	8
Finansnetto (exkl finansiell kostnad pensioner) 1)	171	193	229	238	241
Löneavtal med mera 2)	0	-239	-474	-662	-857
Internränta 3)	26	35	35	35	35
Värends räddningstjänst	-77	-69	-69	-68	-68
Övriga poster	-64	-1	0	-1	-1
Summa kommunövergripande poster	-62	-132	-373	-500	-642
Exploateringsverksamhet	2	0	0	0	0
SUMMA TOTALT	5 513	5 541	5 654	5 780	5 860

1) Finansiell kostnad pensioner ingår ovan inte i posten Finansnetto utan i posten Pensioner. Pensionsbeloppet är ett netto av bruttokostnad och intäkt kalkylerad del av nämndernas PO-pålägg som avser pensionerna.

2) Lönerrevisionen år 2022 är ännu ej utförd till nämnderna, avtal ej klara. I Budget 2023 ingår både ej utförd lönerrevision år 2022 och ny lönerrevision år 2023. Posten ackumuleras på samma sätt för år 2024 och 2025.

3) Kommunens nämnder debiteras en intern ränta för kapital som investeras i anläggningar och inventarier. För år 2023 är internräntesatsen 2,5 procent.

Skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag

Skattesatsen i Växjö kommun är oförändrad och uppgår under 2022 till 20,19 procent.

Medelskattesatsen för kommuner i riket 2021 är 20,67 procent.

Beräkningen av budgeten för skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag bygger på SKR:s skatteunderlagsprognos per april 2022.

Personal och pensioner

Personalkostnaderna är den största kostnadsposten i kommunens samlade budget. Det motsvarar drygt 70 procent av nettokostnaden. Den kalkylmässiga kostnadsökningen för avtalsenlig lönerrevision som ingår budget är i linje med konjunkturlönestatistiken (timlön).

Pensionskostnaderna är beräknade i enlighet med pensionsförvaltarens prognos. Växjö kommun kommer enligt den finanspolitiska inriktningen att minska den försäkringsbara delen av pensionskulden. För planperioden ingår en budgeterad kostnad för inlösen av pensionskulda med 45 miljoner år 2022, 20 miljoner kronor år 2023 samt 20 miljoner kronor år 2024.

Finansnetto

Kommunen har ett positivt finansnetto som till största del består av utdelning, ränteintäkter vid utlåning och borgensavgifter från de kommunala bolagen samt räntekostnader och finansiell kostnad pensioner.

Finansnetto ¹⁾ miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Utdelning bolagen	123	104	134	141	141
Borgensavgifter bolagen	66	72	77	82	82
Återbäring kommuninvest	3	3	3	3	3
Ränteintäkter	23	22	23	20	23
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Summa finansiella intäkter	215	201	237	246	249
Finansiell kostnad pensioner (inkl löneskatt)	-26	-43	-84	-73	-69
Aktieägartillskott Wexnet via VKAB	-28	0	0	0	0
Räntekostnader	-8	-7	-7	-7	-7
Övriga finansiella kostnader	-8	-1	-1	-1	-1
Summa finansiella kostnader	-70	-51	-92	-81	-77
SUMMA TOTALT FINANSNETTO	145	150	145	165	172

1) Finansiell kostnad pensioner ingår i finansnettot i denna uppställning.

Nämndernas nettokostnadsökning och förändring ramar

Nämndernas nettokostnadsökning uppgår under 2022 till 195 miljoner kronor. Under kommande två år tillförs enligt plan ytterligare 109 respektive 95 miljoner kronor till nämnderna. Nämnderna tillförs för demografi samt ökade lokalkostnader. Utöver detta tillförs extra resurser till skolan, omsorgen och socialtjänsten för att säkerställa att de når sina mål och kan hantera de betydande utmaningar, såväl resultat som arbetsmiljö, som den står inför.

Förändring nämnders nettokostnadsram jämfört med föregående budgetår miljoner kronor	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025
Byggnadsnämnd			
Resurstillskott	-0,7	0,0	0,0
Effektivisering	6,0		
Summa	5,3	0,0	0,0
Kommunfullmäktige			
Resurstillskott	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	0,0		
Summa	0,0	0,0	0,0
Kommunens revisorer			
Resurstillskott	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	0,0		
Summa	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen			
Resurstillskott	-22,9	-7,7	-4,0
Effektivisering	14,0		
Summa	-8,9	-7,7	-4,0
Kultur- och fritidsnämnd			
Resurstillskott	-14,2	-2,7	-0,8
Effektivisering	2,1		
Summa	-12,1	-2,7	-0,8
Miljö- och hälsoskyddsnämnd			
Resurstillskott	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	2,2		
Summa	2,2	0,0	0,0
Nämnd för arbete och välfärd			
Resurstillskott	-16,9	-8,5	-8,0
Effektivisering	2,0		
Summa	-14,9	-8,5	-8,0
Omsorgsnämnd			
Resurstillskott	-55,8	-32,0	-33,0
Effektivisering	0,0		
Summa	-55,8	-32,0	-33,0
Teknisk nämnd			
Resurstillskott	-12,5	-7,7	-2,5
Effektivisering	5,2		
Summa	-7,3	-7,7	-2,5
Utbildningsnämnd			
Resurstillskott	-105,3	-50,6	-46,6
Effektivisering	0,0		
Summa	-105,3	-50,6	-46,6
Valnämnd			
Resurstillskott	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	2,0		
Summa	2,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd			
Resurstillskott	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	0,0		
Summa	0,0	0,0	0,0
Ej nämndstilldelad effektivisering	0,0		
SUMMA TOTALT	-195	-109	-95

Plan 2024-2025 enligt kalkylmässiga förutsättningar maj 2022.

Driftbudgetramar

Kommunens nämnder och styrelser planerar sin verksamhet utifrån givna budgetramar och koncerngemensamma budgetanvisningar.

Nämndernas driftbudgetramar, nettokostnad	Utfall	Budget	Budget	Budget	Plan	Plan
miljoner kronor	2021	2021	2022	2023	2024	2025
Byggnadsnämnd	-15	-14	-14	-9	-9	-9
Kommunfullmäktige	-11	-11	-11	-11	-11	-11
Kommunens revisorer	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Kommunstyrelsen	-562	-556	-567	-576	-584	-588
Kultur- och fritidsnämnd	-188	-187	-191	-203	-206	-207
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-14	-13	-13	-11	-11	-11
Nämnd för arbete och välfärd	-689	-678	-679	-694	-702	-710
Omsorgsnämnd	-1 466	-1 441	-1 441	-1 497	-1 529	-1 562
Teknisk nämnd	-146	-145	-152	-159	-167	-170
Utbildningsnämnd	-2 412	-2 372	-2 381	-2 486	-2 537	-2 584
Valnämnd	0	0	-2	0	0	0
Överförmyndarnämnd	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Ej nämndstilldelad effektivisering			0	0		
SUMMA TOTALT	-5 511	-5 426	-5 460	-5 654	-5 763	-5 858

Helägda kommunala bolag i VKAB-koncernen

De kommunala bolagen är en del av kommunens samlade verksamhet. VKAB-koncernen består av moderbolaget samt fyra helägda dotterbolag.

I januari 2022 fattade styrelsen beslut om att godkänna delningsplan av dotterbolaget Vidingehem AB. Delningsplanen gör gällande att Vidingehems lokalfastigheter med där tillhörande pågående projekt övertas av dotterbolaget Vöfab, Växjö Fastighetsförvaltning AB. Vidingehems bostadsfastigheter kommer övergå till ett nytt bolag för att under senare delen av 2022 fusioneras upp i dotterbolaget Växjöbostäder AB. Beslutet är i enlighet med Växjö kommunfullmäktiges beslut 2021-08-31 att omstrukturera den helägda bolagskoncernen Växjö kommunföretag AB och skapa ett renodlat allmännyttigt bostadsbolag med namnet Vidingehem AB och ett renodlat bolag för verksamhetslokaler, Vöfab, Växjö Fastighetsförvaltning AB.

Finansiella mål

Finansiella mål för nästkommande år är fastställda i nya ägardirektiv för Växjöbostäder AB under namnändring till Vidingehem AB samt Växjö fastighetsförvaltning AB, Vöfab. På motsvarande sätt kommer kommunfullmäktige att fastställa de finansiella målen i ägardirektiv för Växjö Energi AB.

Utdelning från bolagen inom VKAB

Utdelning från bolagen bidrar till finansieringen av Växjö kommuns verksamhet.

Utdelning från bolagen	*)	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Miljoner kronor		2021	2022	2023	2024	2025
Växjö Kommunföretag AB, VKAB		12,0	0,0	16,0	23,0	23,0
Växjö Energi AB, VEAB koncernen		4,9	4,9	74,9	74,9	74,9
Videum AB		3,2	0,0	-	-	-
Vidingehem AB	1)	0,1	0,0	18,0	18,0	18,0
Växjöbostäder AB	1)	100,3	98,9	-	-	-
Växjö fastighetsförvaltning AB, Vöfab		2,8	0,0	25,0	25,0	25,0
SUMMA TOTALT		123,3	103,8	133,9	140,9	140,9

*) År 2021 och 2022 i ovanstående tabell omfattar den gamla bolagsstrukturen. Från och med 2023 tas utdelningen utifrån den nya strukturen. Där byter Växjöbostäder namn till Vidingehem och Videum försvinner

1) Växjöbostäder AB/Vidingehem AB lämnar utdelning till VKAB för vidareutdelning till Växjö kommun. Utdelningen avser finansiering av kommunens bostadsförsörjningsåtgärder som främjar integration och social sammanhållning samt åtgärder som tillgodoser bostadsbehovet för personer som kommunen har ett särskilt ansvar med hänvisning till 5 § i Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Koncernövergripande investeringsplan

Investeringsplanen är en översikt av pågående och beslutade investeringar, samt planerade investeringar där det föreligger beslut om utredning. Förändringar kan komma att ske löpande under perioden.

Koncernövergripande investeringsplan 1) miljoner kronor	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skattefinansierade investeringar				
Tekniska nämnden, löpande	45	35	45	45
Tekniska nämnden, tillväxt	20	25	40	15
Övriga nämnder	55	55	50	45
Summa	120	115	135	105
Taxefinansierade investeringar				
Vatten och avlopp (tekniska nämnden)	115	90	60	65
Summa	115	90	60	65
VKAB-koncernen				
Verksamhetslokaler	650	550	505	365
Bostäder	495	595	380	150
Övriga kommersiella investeringar	320	360	320	210
Summa	1 465	1 505	1 205	725
SUMMA Växjö kommunkoncern	1 700	1 710	1 400	895

1) Investeringsplanen innehåller beslutade och planerade investeringar i Växjö kommun och VKAB-koncernen men ej investeringar i mark och exploatering (omsättningstillgång) samt ej investering avseende framtida simhall (verksamhetslokal) samt BECCS och fordonsbränsle (övriga kommersiella investeringar)

Det är nämndernas utrymme i driftbudgeten som styr investeringsnivån inom respektive nämnd. Det är således varje nämnd som har att besluta om vilka investeringar som ska genomföras.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringar över 10 miljoner kronor.

När det gäller investeringar i verksamhetslokaler som nämnderna hyr av ett kommunalt bolag eller annan part beslutas investeringar upp till 20 miljoner kronor av respektive nämnd. Investeringar som överstiger dessa belopp ska beslutas av kommunfullmäktige. Investeringar i verksamhetslokaler innebär ökade driftkostnader för förvaltningarna i form av hyra. För bruttoinvesteringar i exploateringsområden gäller beloppsgränsen 20 miljoner kronor.

Finansiella rapporter

Resultatbudget

Resultatbudgeten visar i sammandrag samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Årets resultat visar förändringen av eget kapital enligt balansräkningen.

Resultatbudget miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nettokostnader verksamheten 1)	-5 332	-5 601	-6 032	-6 289	-6 533
Avskrivningar	-150	-141	-140	-140	-140
Verksamhetens nettokostnader	-5 482	-5 742	-6 172	-6 429	-6 673
Skatteintäkter	4 318	4 460	4 736	4 934	5 145
Generella statsbidrag och utjämning	1 253	1 213	1 291	1 346	1 357
Verksamhetens resultat	89	-69	-145	-149	-171
Finansiella intäkter	215	201	237	246	249
Finansiella kostnader	-70	-51	-92	-81	-77
Årets resultat	234	81	0	16	1

1) Varav kostnad försäkringslösning pensioner 45 mnkr år 2022, 20 mnkr år 2023 och 20 mnkr år 2024.

Nettokostnadsutveckling

En viktig förutsättning för en hållbar ekonomi är att det finns balans mellan verksamhetens nettokostnader och intäkter. Nettokostnadsutvecklingen kan beräknas genom att nettokostnaden divideras med summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Måttet visar i vilken mån skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning täcker de löpande kostnaderna. I detta mått ingår inte finansnettot med räntenetto och utdelning från bolagen.

Nettokostnadsutveckling Procent	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader dividerat med summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.	98,4	101,2	102,4	102,4	102,6

Ett värde över 100 innebär att skatteintäkterna inte täcker verksamhetens kostnader.

Balansbudget

Balansbudgeteten visar i sammandrag kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång.

Balansbudget miljoner kronor	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anläggningstillgångar	4 281	4 463	4 608	4 723	4 848
Immateriella anläggningstillgångar	13	12	9	6	3
Materiella anläggningstillgångar	2 572	2 742	2 890	3 008	3 136
Finansiella anläggningstillgångar	1 696	1 709	1 709	1 709	1 709
Omsättningstillgångar	2 676	2 413	2 296	2 208	2 117
Förråd med mera	6	6	6	6	6
Exploateringsmark	396	301	301	301	301
Fordringar	556	703	703	703	703
Kassa och bank	1 718	1 403	1 286	1 198	1 107
Summa tillgångar	6 957	6 876	6 904	6 931	6 965
Eget kapital	2 111	2 192	2 192	2 208	2 209
varav årets resultat	234	87	0	76	7
Avsättningar pensioner	1 625	1 622	1 600	1 561	1 544
Andra avsättningar	113	89	89	89	89
Långfristiga skulder	1 325	1 317	1 367	1 417	1 467
Kortfristiga skulder	1 783	1 656	1 656	1 656	1 656
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	6 957	6 876	6 904	6 931	6 965
Panter och ansvarsförbindelser					
Borgen och ställda säkerheter	7 565	6 734	7 305	6 737	6 189
Pensionsförpliktelser	28	24	13	12	10

Bilaga 1: Indikationer för god ekonomisk hushållning

I kommunallagen fastställs att kommuner ska ta fram särskilda mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det innebär finansiella mål för ekonomin och mål för verksamheten. God ekonomisk hushållning innebär för Växjö kommun att ha en hållbar utveckling och ett effektivt resursutnyttjande. Verksamheten ska vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt där samband finns mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Bilagan beskriver varför nyckeltalen anses ha betydelse för en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning beror på en samlad bedömning av de utvalda indikatorerna. Om hälften av indikatorerna går i rätt riktning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner anses kommunen ha god ekonomisk hushållning. Urvalet utgår dels från att nyckeltalet ska spegla god ekonomisk hushållning, dels att det ska mäta något som kommunen har rådighet över.

Växjö kommun har två ekonomiska mål som anges nedan. Båda behöver vara uppnådda för att kommunen ska anses ha god ekonomisk hushållning. Effektivitetsmålet gäller för varje nämnd och förvaltning liksom för hela koncernen.

Indikator	Påverkan på god ekonomisk hushållning
Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en halv procent av summan av skatteintäkter och utjämning	För att det finansiella handlingsutrymmet på kort och lång sikt inte ska försvagas sätts resultatmålet på en procent.
Avkastning på totalt kapital i VKAB-koncernen (procent i förhållande till budgeterad nivå)	Avkastning på totalt kapital visar hur effektivt VKAB-koncernens dotterbolag använder sina tillgångar för att skapa förräntning i syfte att leverera beslutad utdelning.
Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer	Kostnadseffektivitet i verksamheterna innebär att skattemedel används effektivt, vilket skapar förutsättningar att växa, investera och utveckla verksamheten till nytta för medborgarna.
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år (%)	Arbete är en viktig faktor för den enskilde individen samt för kommunens utveckling och ekonomiska förutsättningar.
Andel som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd	Fler med egen försörjning stärker berörda individers inkludering och samhällets sammanhållning. Om fler lämnar ekonomiskt bistånd frigörs resurser till att förebygga utanförskap.
Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%)	Arbete är en viktig faktor för snabb etablering och social integration samt för kommunens utveckling och ekonomiska förutsättningar.
Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år	Genomförd utbildning är en förutsättning för att vara en aktiv samhällsmedborgare med egen försörjning.
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, avvikelse från modellberäknat värde (lägeskommun)	Genomförd utbildning är en förutsättning för att vara en aktiv samhällsmedborgare med egen försörjning. Att individer kommer till sin rätt oavsett bakgrund bidrar till en positiv samhällsutveckling.
Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen	Minskad miljöpåverkan leder till lägre förbrukning av naturresurser och minskade kostnader för hela samhället, på kort och lång sikt.
Sjukfrånvaro, andel av den tillgängliga ordinarie arbetstiden	Genom friska medarbetare når vi högre måluppfyllelse, hälsa för den enskilde och bättre ekonomi.

Bilaga 2: Uppföljning av riktningsmål och nyckeltal

Växjö kommun arbetar i processer utifrån vad vi levererar till Växjöborna. För att hålla hög kvalitet och säkerställa en god ekonomisk hushållning har varje process riktningsmål som utvärderas med nyckeltal för dels resultat och kvalitet, dels kostnadseffektivitet. Nyckeltalen bidrar också till att definiera målens innehåll. Nyckeltal för individdata redovisas uppdelat på kön där det bedöms relevant.

Växjö kommun ser alltid möjlighet till förbättring. Målen indikerar därför en riktning och måluppfyllelsen utvärderas sammantaget och över tid.

Bedömning av måluppfyllelse baseras på utfallet i samtliga nyckeltal kopplade till respektive mål. Nyckeltalens utfall bedöms i två perspektiv; utveckling över tid och i jämförelse med det genomsnittliga utfallet för städerna i kommungruppen större stad (Kolada). Den samlade måluppfyllelsen bedöms genom poängsättning baserad på utfallet i de underliggande nyckeltalen enligt ovan.

Måluppfyllelse anges med röd, gul respektive grön färgindikation i anslutning till varje mål i del- och helårsrapporteringen. Röd indikerar en icke acceptabel nivå, gul indikerar en tillfredsställande nivå och grön indikerar hög måluppfyllelse. Bedömningen av måluppfyllelse kompletteras med processägarens samlade analys av verksamhet och prestation.

Måluppfyllelsen kan variera över tid beroende av faktorer inom och utom organisationens kontroll.

Effektivitetsmålet i den finanspolitiska inriktningen följs upp genom samtliga kostnadseffektivitetsmått som kopplats till respektive mål. Om hälften av nyckeltalen för effektivitet har positiv utveckling eller är i nivå med jämförbara kommuner bedöms målet gå i rätt riktning. Effektivitetsmålet är utgångspunkten för den koncerngenomgripande översyn av resursanvändningen som genomförs under innevarande mandatperiod. Effektivitetsnyckeltalen följs dessutom upp i respektive process.

Bilaga 3: Nyckeltal för årlig uppföljning av målbilder i Hållbara Växjö 2030

Målbild	Nyckeltal
Rättvist och ansvarstagande	1 Andel elever i åk 8 som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, %
	2 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)
	3 Invånare 18-64 år med låg inkomst, andel (%)
	4 Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
	5 Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
	6 Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)
	7 Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)
Växande och inkluderande	1 Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)
	2 Förvärvsintensitet, utrikes födda 20-64 år, andel (%)
	3 Bruttoregionalprodukt (BRP), kr/inv
	4 Demografisk försörjningskvot
	5 Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)
	6 Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
	7 Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)
	8 Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)
	9 Unga (17-24 år) som varken arbetar eller studerar eller finns i annan sysselsättning, andel %
	10 Nettoökning av antal företag, antal
	11 Befolkningsutveckling utanför Växjö tätort, antal
	12 Tillgång till samhällsservice (antal tätorter med minst 3 av förskola, skola, vårdcentral, dagligvaruhandel och paketutlämning i orten)
	13 Utsläpp av växthusgaser i relation till bruttoregionalprodukt, kg/tkr
	14 Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, hemkommun, andel (%)
	15 Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)
	16 Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd (%)
	17 Färdigställda bostäder i flerbamiljshus under året, antal/1000 inv.
Klimat- och miljösmart	1 Areal åkermark, hektar
	2 Fosforhalt i Åsnens utlopp, µg/liter
	3 Andel förnybar energi, %
	4 Antal resor med kollektivtrafik (stadstrafik) per kommuninvånare och år
	5 Kadmium i inkommande avloppsvatten till Sundet, kg/år
	6 Utsläpp av växthusgaser, kg CO2e/inv
	7 Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person
	8 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)
	9 Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)
	10 Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)
	11 Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv
	12 Energianvändning per invånare, kWh/inv
Trygg och tillitsfullt	1 Anmälda stöld- och tillgreppsbrott, antal/1000 inv
	2 Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv
	3 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)
	4 Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)
	5 Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)
	6 Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv
	7 Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)
	8 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%)
Grönt och hälsosamt	1 Invånare med fetma, andel (%)
	2 Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
	3 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hälsotillstånd, andel (%)
	4 Skyddad natur totalt, andel (%)
	5 Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än 0,5 hektar (%)
	6 Årsmedelvärde av partiklar PM10 µg/m3 luft
	7 Andel elever i klass F-6 som cyklar och går till skolan, %
	8 Total betesmark, hektar
	9 Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)